

Облік і оподаткування

УДК 657.05:005.21

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768563>

Методологія управлінського обліку: функціональне значення, принципи та стратегічний контекст

Малюга Наталія Михайлівна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Поліський національний університет, м. Житомир, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-7367-5381>

Цегельник Ніна Іванівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Поліський національний університет, м. Житомир, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6388-9124>

Прийнято: 16.01.2025 | Опубліковано: 29.01.2025

***Анотація.** Обґрунтовано, що управлінський облік відіграє важливу роль, надаючи інструменти для аналізу поточної діяльності та моделювання майбутніх результатів, при цьому його інтеграція у процес стратегічного планування дозволяє мінімізувати ризики, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та оптимізувати ресурси. Метою роботи є розгляд методологічних основ управлінського обліку, визначення його функціонального значення, виявлення та опис принципів та розкриття стратегічного контексту для ефективного управління підприємством.*

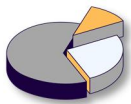

Методологія дослідження охоплює інструменти та принципи, які використовуються для виконання функцій управлінського обліку, тому охарактеризовано інструменти, які застосовуються для забезпечення ефективного управління підприємством. Обґрунтовано, що основою для організації процесів управлінського обліку виступають його принципи, які забезпечать якість, достовірність і релевантність інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. А дотримання цих принципів забезпечить ефективність системи управлінського обліку, сприяючи досягненню цілей підприємства, оптимізації ресурсів і підвищенню конкурентоспроможності.

У результатах дослідження визначено, що ефективність стратегічного управління безпосередньо залежить від якості інформації, яка формується у системі управлінського обліку та використовується для прийняття рішень. Визначено різноманітні критерії класифікації управлінського обліку, які дозволять адаптувати систему управлінського обліку до специфіки галузі, масштабу та структури підприємства, що сприяє підвищенню ефективності управління.

У висновках зазначено, що методологія управлінського обліку є важливим інструментом для забезпечення ефективного управління підприємством, а її основні елементи взаємодіють для досягнення стратегічних цілей, а стратегічний контекст управлінського обліку розширює його функціональність, дозволяючи підприємствам адаптуватися до викликів сучасного бізнес-середовища. Подальші дослідження в цій сфері мають бути спрямовані на розробку інноваційних інструментів та підходів, що враховують особливості сучасного бізнес-середовища.

Ключові слова: *управлінський облік, стратегічне управління, прийняття рішень, інформація, бізнес.*

Management accounting methodology: functional significance, principles and strategic context

Natalya Malyuga

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Accounting, Taxation and Audit, Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-7367-5381>

Nina Tsehelnik

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, Taxation and Audit, Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-6388-9124>

Abstract. *It is substantiated that management accounting plays an important role by providing tools for analyzing current activities and modeling future results, while its integration into the strategic planning process allows minimizing risks, adapting to changes in the external environment and optimizing resources. The purpose of the study is to consider the methodological foundations of management accounting, determine its functional significance, identify and describe the principles and disclose the strategic context for effective enterprise management.*

The research methodology covers the tools and principles used to perform the functions of management accounting, so the tools used to ensure effective enterprise management are characterized. It is substantiated that the basis for organizing management accounting processes is its principles, which will ensure the quality, reliability and relevance of information necessary for making management decisions. Compliance with these principles will ensure the effectiveness of the management accounting system, contributing to the achievement of enterprise goals, optimization of resources and increased competitiveness.

The results of the study show that the effectiveness of strategic management directly depends on the quality of information generated in the management accounting system and used for decision-making. Various criteria for classification of management accounting are defined, which will allow adapting the management accounting system to the specifics of the industry, scale and structure of the enterprise, which contributes to improving management efficiency.

The conclusions indicate that the management accounting methodology is an important tool for ensuring effective management of an enterprise, and its main elements interact to achieve strategic goals, and the strategic context of management accounting expands its functionality, allowing enterprises to adapt to the challenges of the modern business environment. Further research in this area should be aimed at developing innovative tools and approaches that take into account the peculiarities of the modern business environment.

Keywords: *management accounting, strategic management, decision-making, information, business.*

Постановка проблеми. В умовах зростаючої конкуренції, нестабільності ринкових умов та швидких змін у зовнішньому середовищі стратегічне управління набуває вирішального значення для забезпечення довгострокового розвитку підприємств. Ефективність стратегічного управління значною мірою залежить від доступності релевантної, точної та своєчасної інформації. У цьому контексті управлінський облік виступає ключовим інструментом підтримки процесу прийняття стратегічних рішень.

Сучасні виклики, такі як цифрова трансформація, глобалізація, підвищення вимог до прозорості бізнесу та соціальної відповідальності, зумовлюють необхідність оновлення підходів до управління підприємством. Управлінський облік, інтегруючи фінансові та нефінансові показники, забезпечує комплексний аналіз бізнес-середовища, ресурсів та ризиків, що зумовлює необхідність чіткого розуміння методології управлінського обліку, його функцій, принципів та інструментів.

Таким чином, дослідження методології управлінського обліку в прийнятті стратегічних рішень є актуальним, оскільки воно сприяє розробці теоретичних засад і практичних інструментів, необхідних для підвищення конкурентоспроможності підприємств та їх адаптації до змін у бізнес-середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Управлінський облік і його методологія у прийнятті стратегічних рішень є предметом багатьох численних наукових пошуків як зарубіжних, так і вітчизняних учених. Дослідження концептуальних основ управлінського обліку були розширені роботами таких науковців, як Ентоні А., Каплан Р., Бхімані С., які розкривають значення облікових даних для стратегічного управління. У своїх дослідженнях вони наголошують на важливості інтеграції фінансової та нефінансової інформації для прийняття рішень.

Значний внесок у розуміння управлінського обліку здійснили Каплан Р. і Нортон Д., які розробили концепцію збалансованої системи показників (BSC), яка дозволяє аналізувати як фінансові, так і нефінансові аспекти діяльності підприємства, що є критично важливим для стратегічного планування. Роботи Шанка Дж. та Говіндараяна В. досліджують концепцію стратегічного обліку витрат (Strategic Cost Management). Автори показують, як управління витратами може бути інтегрованим у загальну стратегію підприємства, забезпечуючи конкурентні переваги.

Українські вчені Дмитренко А.В., Лебедик Г.В. та Яценко В.В. обґрунтували необхідність управлінського обліку та основних принципів побудови його системи на підприємствах України для забезпечення ефективного функціонування. Зокрема, вони проаналізували основні проблеми, що заважають упровадженню управлінського обліку на вітчизняних підприємствах.

Аналіз наукових джерел свідчить про активний розвиток управлінського обліку як інструменту стратегічного управління. Разом із тим, необхідні подальші дослідження, спрямовані на обґрунтування ролі управлінського обліку в прийнятті стратегічних рішень.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми.

Невіршени аспекти проблеми методології управлінського обліку стосуються недостатнього дослідження впливу стратегічного контексту на вибір методів і підходів до обліку, систематизації принципів, які враховують специфіку галузей та цифровізацію, а також адаптації функціонального значення управлінського обліку до сучасних потреб бізнесу. Запропоноване дослідження спрямоване на визначення різноманітних критеріїв класифікації управлінського обліку, які дозволять адаптувати систему управлінського обліку до специфіки галузі, масштабу та структури підприємства, що сприяє підвищенню ефективності управління; на визначення ролі управлінського обліку як інформаційної основи для прийняття ефективних управлінських рішень у стратегічному контексті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розгляд методологічних основ управлінського обліку, визначення його функціонального значення, виявлення та опис принципів та розкриття стратегічного контексту для ефективного управління підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сучасної економіки підприємства змушені адаптуватися до змінного середовища, конкуренції та технологічного прогресу. Прийняття стратегічних рішень стає ключовим фактором забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Ефективність стратегічного управління безпосередньо залежить від якості інформації, що використовується для прийняття рішень. Управлінський облік відіграє важливу роль, надаючи інструменти для аналізу поточної діяльності та моделювання майбутніх результатів.

Дослідження системи управлінського обліку викликає широкий спектр думок. Управлінський облік можна інтерпретувати як у вузькому сенсі (як підсистему бухгалтерського обліку, що включає збір, реєстрацію та узагальнення інформації), так і в широкому – як систему управління підприємством, що охоплює всі функції управління: планування, організацію, власне облік, контроль, аналіз та ухвалення рішень [12].

На сьогоднішній день у науковій літературі не існує єдиного підходу до визначення управлінського обліку, що спричиняє різноманіття у поглядах на його методологію і значення в управлінському процесі.

Відтак, немає єдиної думки щодо сутності управлінського обліку як підсистеми бухгалтерського обліку, заснованої на його концептуальних засадах (предметі, методах, об'єктах) [5, 8, 11, 13], чи як процесу ухвалення управлінських рішень, базованого на інформації, що формується з різних видів обліку (оперативного, статистичного, фінансового тощо) [4, 7, 9, 15].

Проте автори, які підтримують обидва підходи, пропонують різні, хоча і близькі за змістом, визначення управлінського обліку. Розглядаючи управлінський облік як самостійну систему та як підсистему бухгалтерського обліку, вони наділяють його подібними функціями й завданнями. Теоретично (у наукових розробках фахівців) управлінський облік залишається підсистемою бухгалтерського обліку поряд із фінансовим та податковим обліком. Проте на практиці (в реальному житті) він перетворився на індивідуальну систему з власним предметом, об'єктами, метою, завданнями, принципами та очікуваними результатами. Проте позиції науковців і практиків щодо основної мети та завдань управлінського обліку залишаються незмінними — це надання релевантної обліково-аналітичної інформації для ухвалення економічно обґрунтованих, тактично і стратегічно виважених управлінських рішень [12].

В дисертаційному дослідженні [10, с. 63] Пушкар М.Р. під управлінським обліком розуміє інформаційну спеціалізовану підсистему для операційного менеджменту, яка створюється на підприємствах для контролю витрат на виробництво в розрізі структурних підрозділів та їх бізнес-процесів, і більш детально – за технологічними операціями в режимі реального часу. Для цього упорядковують збір даних, які стосуються норм витрат матеріалів, палива, енергії, заробітної плати та інших на окремі виробничі операції і фіксування відхилень від норм з метою швидкого реагування відповідальних осіб (менеджерів операційного рівня) на причини і місця, де виявлено такі відхилення та їх оперативного усунення.

Автори підручника «Управлінський облік» [13, с. 14] під управлінським обліком розуміють систему, яка обробляє та готує інформацію про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у рамках управлінських процесів. Іншими словами, основним завданням управлінського обліку, на їх думку, є надання працівникам тих даних, які необхідні для ухвалення обґрунтованих рішень. Тому організація управлінського обліку потребує глибокого розуміння економічного механізму господарських операцій, процесу ухвалення рішень, а також чіткого усвідомлення, хто саме буде користувачем цієї інформації.

Найбільш відповідним сучасним реаліям є формування концепції управлінського обліку як самостійного інституту, інтегруючого інформаційні потоки оперативного, стратегічного, бухгалтерського і податкового обліку. При цьому, управлінський облік характеризується як система одержання інформації для прийняття управлінських рішень, структурована як сукупність обліково-аналітичних процедур. Таку систему, яка включає в себе частину бухгалтерської інформаційної бази, методи її декласифікації, перегрупування, узагальнення та обробці, побудовану за принципом максимальної адаптивності до специфіки діяльності підприємства і релевантності до прийняття рішень [15].

Дослідження різноманітних трактувань управлінського обліку виявило, що представлення багатьох авторів про його сутність змінюється з часом. Це стало основою для історико-еволюційного аналізу генезису управлінського обліку, який показав взаємозв'язок між змінами в компаніях і їхньому оточенні та розвитком управлінського обліку. Нещодавні дослідження демонструють відсутність єдиного погляду авторів щодо елементів управлінського обліку.

У цьому контексті було систематизовано підходи до визначення поняття «управлінський облік» на сучасному етапі його розвитку. Управлінський облік може бути охарактеризований наступними складовими визначення (рис. 1).

Численні визначення управлінського обліку ґрунтуються на:

- перерахуванні процедурних дій (збір, вимірювання, інтерпретація, передача, зберігання, використання та ін.) початкової інформації;
- відображенні управлінських функцій (планування, контроль тощо);

- визначенні групи зацікавлених користувачів (агенти, управлінський персонал організації);
- виявленні ключових відмінностей від інших видів обліку та інших аспектах.

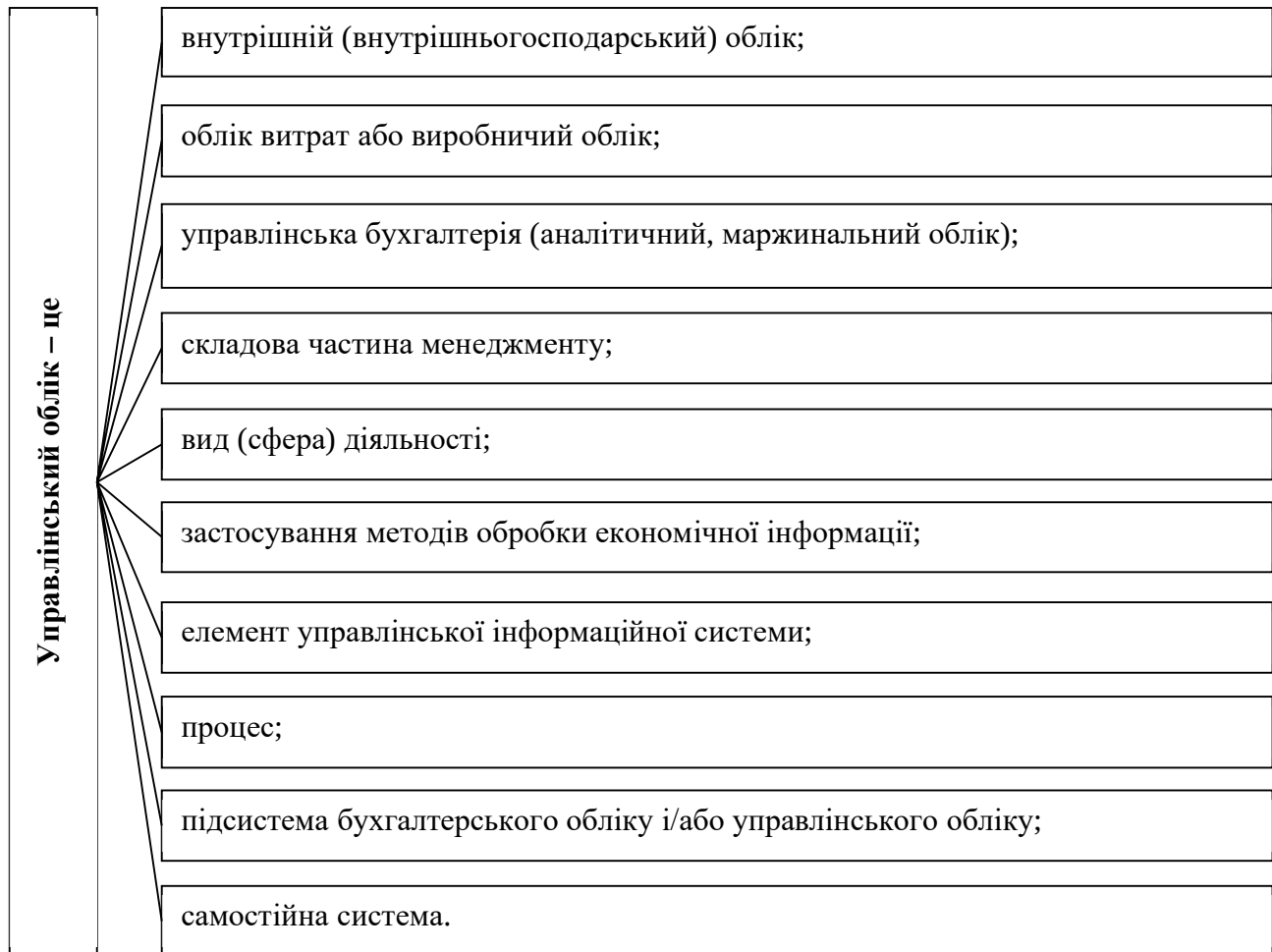
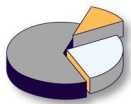

Рис. 1. Складові визначення поняття «управлінський облік»

Джерело: власна розробка авторів

Таким чином, пропонуємо під поняттям «управлінський облік» вважати систему збору, обробки, аналізу та інтерпретації фінансової й нефінансової інформації, яка використовується для підтримки внутрішніх управлінських процесів, прийняття стратегічних і тактичних рішень, планування, контролю та оцінки ефективності діяльності підприємства. Ця система орієнтована на задоволення інформаційних потреб менеджерів, сприяючи досягненню цілей організації, оптимізації ресурсів і адаптації до змін у зовнішньому середовищі.

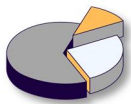

Функціональну сутність, методи та цілі відображають види управлінського обліку за різними критеріями. Така класифікація дозволяє зрозуміти багатогранність управлінського обліку та адаптувати його до специфічних потреб підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація управлінського обліку за різними критеріями

Ознаки	Види	Характеристика
За функціональним призначенням	Облік витрат і калькулювання собівартості	Спрямований на облік витрат підприємства та їх розподіл між продуктами чи послугами
	Облік доходів і результатів діяльності	Відображає формування доходів підприємства та оцінює ефективність виконання стратегічних і тактичних планів
	Бюджетування та контроль	Охоплює складання фінансових планів (бюджетів) і контроль за їх виконанням
	Прогнозний облік	Включає планування майбутніх фінансових і нефінансових показників
За об'єктами обліку	Облік за центрами відповідальності	Фокусується на обліку результатів діяльності окремих підрозділів (центрів прибутку, витрат, доходів)
	Облік за продуктами або послугами	Зосереджений на обліку витрат і доходів, пов'язаних із виробництвом конкретних продуктів чи послуг
	Облік за бізнес-процесами	Включає аналіз і оцінку витрат на окремі бізнес-операції або процеси (наприклад, логістику чи маркетинг)
За рівнем деталізації інформації	Агрегований облік	Забезпечує загальні зведені дані для оцінки загальної фінансової ситуації або виконання стратегій
	Деталізований облік	Надає розгорнуту інформацію для аналізу окремих аспектів діяльності підприємства
За часовою спрямованістю	Оперативний облік	Здійснюється в режимі реального часу для вирішення поточних завдань
	Тактичний облік	Використовується для середньострокового планування та управління ресурсами
	Стратегічний облік	Охоплює довгострокове планування, розробку та оцінку стратегій підприємства
За методами аналізу та оцінки	Класичний облік	Орієнтований на традиційні методи розрахунків витрат і прибутку (наприклад, метод повного розподілу витрат)
	Інноваційний облік	Включає сучасні підходи, такі як Activity-Based Costing (ABC), Target Costing або Balanced Scorecard (BSC)
За способом організації облікового процесу	Автоматизований облік	Використовує інформаційні системи та програмне забезпечення для обробки даних
	Ручний облік	Здійснюється без використання спеціальних програмних засобів (переважно на малих підприємствах)
За видом інформації	Фінансова інформація	Включає облік доходів, витрат, капіталу та інших економічних показників

	Нефінансова інформація	Охоплює дані про якість продукції, ефективність бізнес-процесів, показники соціальної відповідальності тощо
За орієнтацією на управлінські рівні	Облік для оперативного управління	Підтримує рішення на рівні оперативного менеджменту (виробництво, закупівлі, логістика)
	Облік для стратегічного управління	Забезпечує даними топ-менеджмент для прийняття довгострокових рішень
За галузевою специфікою	Облік у промисловості	Включає специфічні аспекти виробництва, наприклад, калькуляцію собівартості продукції
	Облік у сфері послуг	Орієнтований на оцінку ефективності процесів обслуговування
	Облік у торгівлі	Фокусується на управлінні товарними запасами та витратами на реалізацію
За рівнем автоматизації	Традиційний (паперовий) облік	Використовується на невеликих підприємствах
	Цифровий облік	Заснований на сучасних технологіях, таких як ERP-системи, CRM та BI

Джерело: розробка авторів

Класифікація управлінського обліку допомагає визначити найбільш ефективні підходи до його організації залежно від потреб підприємства. Різноманітність критеріїв класифікації дозволяє адаптувати систему управлінського обліку до специфіки галузі, масштабу та структури підприємства, що сприяє підвищенню ефективності управління.

Концептуальні основи управлінського обліку формують теоретичну базу для інтеграції облікової інформації у процес управління. Ключовими концептами управлінського обліку є:

- інтеграція з управлінням – це тісний зв'язок із процесами стратегічного, тактичного і оперативного управління;
- орієнтація на майбутнє – акцент на прогнозуванні та моделюванні;
- гнучкість і адаптивність – швидка реакція на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища;
- конфіденційність інформації - забезпечення обмеженого доступу до даних для захисту комерційної таємниці.

Відмінною рисою управлінського обліку є відсутність жорстких регламентів у порівнянні з фінансовим обліком, що дозволяє адаптувати його

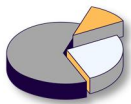
методи до потреб конкретного підприємства. Тобто, фінансовий облік орієнтований на зовнішніх користувачів і регламентується законодавством. Натомість управлінський облік: спрямований на внутрішніх користувачів (менеджерів); не має обов'язкових стандартів; використовує як кількісні, так і якісні дані; орієнтований на майбутнє, а не на минуле.

Управлінський облік спрямований на задоволення інформаційних потреб внутрішніх користувачів – менеджерів, які приймають рішення. Управлінський облік виконує ряд важливих функцій, які забезпечують ефективне управління підприємством (рис. 2). Функції управлінського обліку розкривають його практичну роль у діяльності підприємства, зокрема, формування інформації, її аналіз та підтримку управлінських рішень.

Рис. 2. Функції управлінського обліку

Джерело: сформовано на основі [1] та обґрунтовано авторами

Методологія управлінського обліку охоплює інструменти (табл. 2) та принципи (табл. 3), які використовуються для виконання його функцій. Різноманітні інструменти застосовуються для забезпечення ефективного управління підприємством. Однак ефективність використання цих інструментів безпосередньо залежить від дотримання принципів управлінського обліку.

Таблиця 2

Інструменти управлінського обліку для прийняття стратегічних рішень

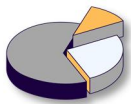
Інструменти	Характеристика
Аналіз витрат та вигод	Оцінка доцільності реалізації стратегій
Балансована система показників (BSC)	Інтеграція фінансових та нефінансових показників для оцінки стратегічного прогресу
SWOT-аналіз	Виявлення сильних і слабких сторін підприємства, а також зовнішніх можливостей і загроз
Бенчмаркінг	Порівняння показників підприємства з лідерами галузі для ідентифікації найкращих практик
Цільове бюджетування	Складання бюджетів, що враховують стратегічні цілі
ABC-аналіз (Activity-Based Costing)	Виявлення ключових бізнес-процесів та їх впливу на вартість і ефективність
Сценарний аналіз	Прогнозування можливих наслідків реалізації різних стратегічних рішень

Джерело: розробка авторів

Таблиця 3

Принципи управлінського обліку для прийняття управлінських рішень

Принципи	Характеристика
Орієнтації на внутрішнього користувача	Інформація управлінського обліку призначена виключно для внутрішнього використання менеджерами різних рівнів управління, що дозволяє зосередитися на специфічних потребах підприємства.
Релевантності	Управлінський облік повинен надавати тільки ту інформацію, яка має значення для прийняття конкретних рішень. Релевантність означає, що інформація повинна бути актуальною, пов'язаною з питаннями, які вирішуються, і впливати на результат рішення.
Гнучкості	Система управлінського обліку має бути адаптованою до потреб підприємства, його галузевих особливостей, організаційної структури та обраної стратегії.
Конфіденційності	Оскільки управлінський облік генерує стратегічно важливу інформацію, вона повинна бути захищена від несанкціонованого доступу для збереження конкурентних переваг підприємства.
Цільової спрямованості	Уся діяльність системи управлінського обліку повинна бути спрямована на досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства, а інформація — сприяти ефективному управлінню ресурсами.
Інтеграції	Управлінський облік має бути інтегрованим із загальною інформаційною системою підприємства, що дозволяє використовувати дані з інших підсистем (фінансового обліку, аналітичних систем, ERP-систем).

Економічності	Витрати на організацію і підтримку системи управлінського обліку не повинні перевищувати користь, яку підприємство отримує від використання її інформації.
Об'єктивності та достовірності	Інформація, що використовується для прийняття управлінських рішень, має бути максимально точною, неупередженою та базуватися на реальних даних.
Своєчасності	Управлінський облік повинен надавати інформацію у встановлені строки, щоб вона була корисною для оперативного прийняття рішень.
Багатовимірності і інформації	Управлінський облік має враховувати як фінансові, так і нефінансові показники (наприклад, продуктивність, якість, екологічність тощо) для комплексного аналізу діяльності підприємства.
Прогнозованості	Одним із завдань управлінського обліку є прогнозування майбутніх результатів діяльності підприємства, що забезпечує основу для стратегічного планування.
Причинно-наслідкових зв'язків	Інформація в управлінському обліку повинна відображати взаємозв'язок між витратами, доходами та результатами, що дозволяє оцінювати вплив управлінських рішень на кінцеві показники.

Джерело: сформовано та доповнено авторами

Взаємозв'язок між інструментами та принципами управлінського обліку проявляється в тому, що принципи встановлюють основу для вибору і адаптації інструментів відповідно до потреб підприємства. Таким чином, дотримання принципів є ключовою умовою для максимальної ефективності інструментів управлінського обліку, сприяючи досягненню цілей підприємства, оптимізації ресурсів і підвищенню конкурентоспроможності. Тобто, функціональне значення управлінського обліку реалізується через дотримання принципів, що визначають його організацію та функціонування.

Отже, в цілому методологія управлінського обліку виконує ключову роль у прийнятті стратегічних рішень, забезпечуючи:

- ідентифікацію стратегічних можливостей – діагностику середовища – аналіз ринку, клієнтів та конкурентів для виявлення нових напрямів діяльності.
- оцінку стратегічних альтернатив – формування стратегій – надання даних для порівняння потенційних сценаріїв розвитку.
- моніторинг виконання стратегій – контроль реалізації – контроль за досягненням встановлених показників ефективності.

Висновки. Таким чином, методологія управлінського обліку є важливим інструментом для забезпечення ефективного управління підприємством та

полягає у створенні інформаційної основи для аналізу, планування та контролю стратегічних процесів. Основними елементами методології управлінського обліку є функції, принципи та інструменти, які взаємодіють для досягнення стратегічних цілей. Найбільш ефективні підходи до організації управлінського обліку залежно від потреб підприємства допомагає визначити класифікація управлінського обліку. Різноманітність критеріїв класифікації дозволяє адаптувати систему управлінського обліку до специфіки галузі, масштабу та структури підприємства, що сприяє підвищенню ефективності управління. Стратегічний контекст управлінського обліку розширює його функціональність, дозволяючи підприємствам адаптуватися до викликів сучасного бізнес-середовища. Подальші дослідження в цій сфері мають бути спрямовані на розробку інноваційних інструментів та підходів, що враховують особливості сучасного бізнес-середовища.

Список використаних джерел

1. Аверкин Я.Ф. Управлінський облік звичайної діяльності підприємств пивоварної промисловості: дис.....доктора філософії. 071. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 265 с
2. Бондар М.І., Єршова Н.Ю. Стратегічний управлінський облік: теоретичні та практичні аспекти. *Фінанси України*. 2019. №2. С.69-81.
3. Дмитренко А.В., Лебедик Г.В., Яценко В.В. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1353-1358.
4. Задорожний З.-М. В., Муравський В. В., Семанюк В. З., Омецінська І. Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с.
5. Кондрашова Т. М. Управлінський облік в державних вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... доктора філософії : 08.06.04. Київ. 2007. 20 с.

6. Коритник Л. П. Концептуальні засади управлінського обліку суб'єктів державного сектору. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*: зб. наук. пр. 2019. № 4. С. 30–38.
7. Левицька С. О., Сич Д. М. Еволюція становлення управлінського обліку та його місце в системі корпоративного управління. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. Сер.: Економіка. 2017. № 4(32). С. 218–221
8. Мошковська О. Управлінський облік як бізнес-процес молокопереробного підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 69. № 2. С. 76–82.
9. Пігош В. Формування системи управлінського обліку в державних вищих навчальних закладах. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 2(7). С. 170–179.
10. Пушкар М. Р. Інформаційне поле управлінського обліку : дис. ... доктора філософії : 071. Тернопіль. 2024. 250 с.
11. Свірко С. В. Концептуалізація управлінського обліку в бюджетних установах України. *Вчені записки: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана”*; відп. ред. А. Ф. Павленко. К.: КНЕУ, 2012. Вип. 14. Ч. 2. С. 167–173
12. Фоміна О.В. Концепція розвитку управлінського обліку в Україні: звіт про науково-дослідну роботу. 2018. URL: <http://surl.li/qleery> (дата звернення: 18.11.2024).
13. Цал-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю., Цегельник Н. І. Управлінський облік: підручник. Житомир : ПП “Рута”, 2015. 632 с.
14. Цегельник Н. І. Окремі аспекти управлінського обліку розрахунків з покупцями // *Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку та економічного аналізу діяльності підприємств в Україні* : монографія / за заг. ред. Л. І. Антошкіної. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. С. 139-145

15. Ясінська А. Теоретико-концептуальні аспекти впровадження управлінського обліку на підприємствах логістики. *Економіка та суспільство*, 2024. № 67. URL: <http://surl.li/lqeybu> (дата звернення: 19.11.2024).